

**XVII. valné shromáždění Učené společnosti České republiky dne 16.5.2011: diskuse „Globální změny klimatu“ – anotace přednášek**

**Prof. RNDr. Rudolf Brázdil, DrSc.** (*Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity a Centrum výzkumu globální změny AV ČR, Brno*): „**Variabilita klimatu v českých zemích v kontextu střední Evropy za posledních 500 let**“

Kolísání klimatu za posledních 500 let lze studovat na základě přístrojových pozorování, dokumentárních pramenů a přírodních proxy (nepřímých) dat. Nejdelší kontinuální řady teploty vzduchu začínají v roce 1775 pro Prahu-Klementinum a v roce 1799 pro Brno (srážkové úhrny jsou dispozici od roku 1804, resp. 1803). Informace o počasí jsou obsaženy také v různých typech dokumentárních pramenů, které jsou základem pro sestavení řad (bezrozměrných) teplotních a srážkových indexů, jež se dají následně použít pro rekonstrukci teplot a srážek ve standardních jednotkách měření (°C, mm nebo %). Vedle toho může být část „institucionálních“ pramenů využita k sestavení tzv. (bio)fyzikálních řad využitelných opět k rekonstrukci klimatu. Pokud jde o přírodní proxy data, mají v podmínkách ČR největší význam řady šířek letokruhů (hustot pozdního dřeva), které jsou odezvou růstu stromů na klimatické podmínky. Příspěvek prezentuje vedle přístrojových řad teploty vzduchu a srážek z Prahy-Klementina a Brna příklady tří následujících rekonstrukcí:

- a) střeoevropská teplotní řada pro období 1500-2008 vycházejí z řad teplotních indexů
- b) rekonstrukce teploty března-června v českých zemích pro období 1501-2008 podle začátku žní ozimé pšenice
- c) indexy sucha (Palmerův Z-index) května-června na jižní Moravě v období 1500-2008 podle řad letokruhů jedle.